

Schaf het stikstoffonds en het klimaatfonds af en bouw een paar 1,5 gigawatt EPR-kerncentrales

Posted on 25 november 2023 by Arnout Jaspers

Geachte informateur,

Wie u ook bent – dat is bij het schrijven van deze column nog niet bekend – vergeleken met vorige formaties is de situatie voor u als informateur nogal simpel: de PVV is anderhalf keer zo groot als de tweede en derde partij in het land, dus moet Wilders formateur worden.

U bent als informateur dus overbodig. Die fase hadden we over kunnen slaan, ware het niet dat dit een van de verplichte figuren in een Nederlandse kabinetsformatie is: eerst alle rekenkundig denkbare coalities aftasten in uitputtende vergader-estafettes. U doet maar, als u maar uitkomt bij de enige logische conclusie: een opdracht aan Wilders om een kabinet te vormen. Dat kan mislukken, maar dat is dan Wilders' mislukking, en dan komen andere coalities in beeld.

Links krijgt moord en brand

Ik had het ook liever anders gezien; er zijn, schat ik, ruim een miljoen kiezers die in plaats van op de PVV, graag op een realistische sociaal-democratische partij hadden gestemd. Een partij die zich niet blind staart op linkse deugdogma's voor een kosmopolitische elite, maar echt opkomt voor 'gewone' mensen. En gewone mensen, die hechten wel degelijk ook aan hun culturele en nationale identiteit. Die zagen onder links applaus of links wegstijgen de pleinen en stations vol stromen met Hamas- en ISIS-vlaggen, telden hun knopen, en toen had de PVV er tien zetels bovenop de laatste peilingen bij.

Links krijgt na deze klinkende oorvijs van de kiezer moord en brand, alsof de PVV nu zijn kans zal grijpen om de Grondwet en universele mensenrechten buiten werking te stellen. Maar wat u ook van de PVV vindt, u weet natuurlijk best dat die in een veel zwakkere positie is dan rechtse partijen in bijvoorbeeld Polen en Hongarije, die de absolute meerderheid haalden. In die landen – door links vaak als schrikbeeld opgevoerd – kan (of kon) zo'n partij zonder coalitiepartijen de eigen zin doordrijven. Daar is in Nederland geen sprake van, dus negeer die linkse paniek, en kijk in uw verkenningen met een open blik hoe de PVV valt in te passen in een fatsoenlijk centrumrechts kabinet.

Het ergste wat kan gebeuren, is dat Wilders en de PVV weliswaar intekenen op een regeerakkoord met respect voor ieders grondrechten, maar in de praktijk telkens proberen die grenzen op te rekken en vanuit hun ministeries populisme blijven bedrijven. Als de PVV ook op den duur, dus zeg na een half jaar regeren, niet voldoende te sensibiliseren is door de andere partijen in de coalitie, dan kan elk van die partijen simpelweg de stekker eruit trekken en komen er nieuwe verkiezingen. Wilders weet dat ook, dus daar gaat een drastisch matigende invloed van uit.

Mocht het toch zover komen, dan leidt dat weer tot minstens een half jaar politieke stagnatie, maar ook dat is democratie. De paniek op links, als zou recht doen aan deze verkiezingsuitslag Nederland tot een fascistisch land maken, is politieke angstporno.

Het vogelpoepje

Wat er over immigratie in het regeerakkoord moet komen laat ik aan anderen;

daarmee vergeleken zijn de kwesties waar ik het met u over wil hebben, klimaat en stikstof, relatief eenvoudig te regelen. U heeft neem ik aan [De Stikstoffuik](#) gelezen? In dat boek laat ik zien met welk een waansysteem de politiek zich ingelaten heeft door te gaan sturen op met een computermodel berekende stikstofdeposities in Natura2000-gebieden, en daarop te gaan handhaven bij de vergunningsverlening tot op één vogelpoepje stikstof per hectare per jaar. Daaraan hebben we de stikstoflockdowns, het drama van de duizenden achteraf illegaal verklaarde PAS-melders, en de eindeloze reeks juridische procedures door Johan Vollenbroek te danken.

Sinds *De Stikstoffuik* uitkwam, die door het journalistieke en politieke establishment verketterd of ogenschijnlijk genegeerd werd, zijn allerlei heilige huisjes gaan schuiven. Niemand roept meer dat de natuur in Nederland op omvallen staat. Alle experts hebben publiekelijk moeten toegeven, dat 'het vogelpoepje' wetenschappelijk niet te rechtvaardigen valt. Tijdens de campagne hekelde niemand minder dan landbouwminister Adema het modellenfetisjisme op dit onderwerp. Zelfs Timmermans liet het voorheen heilige doel (van RutteVier) van halvering van de uitstoot in 2030 los.

Nieuw kabinet kan stikstoffonds cancellen

We kunnen wel stellen, dat dit waansysteem rijp is voor de sloop en in de coalitieonderhandelingen geruisloos kan worden afgevoerd. Dat kwam zeker niet alleen doordat *De Stikstoffuik* een nr 1 bestseller werd, maar ook door de acties van [onafhankelijke wetenschappers als Han Lindeboom](#), kritiek van het PBL en gedegen rapporten van De Nieuwe Denktank. En door de protesten van de boeren, niet te vergeten.

Als u zich nuttig wilt maken, kunt u met een concept-voorstel komen welke doelstelling voor het terugdringen van de stikstofuitstoot (dus niet de stikstofdepositie volgens het waansysteem) wenselijk is. Per sector en met een haalbaar en betaalbaar tijdspad. Het nieuwe kabinet kan dan het stikstoffonds van 24 miljard euro cancellen. Dat geeft alvast lucht in de begroting voor de komende vier jaar.

Uiteraard zal ook het nieuwe kabinet geld uittrekken voor natuurbeheer, voor het duurzamer maken van de landbouw, voor meer dierenwelzijn en eventueel voor vrijwillige uitkoop. Maar dan wel in afweging met alle andere belangen, en niet

betaald uit een fonds: een stuwmeer van geld op de pof dat *de facto* onttrokken wordt aan de begrotingsdiscipline en aan het budgetrecht van de Tweede Kamer.

Over stuwmeren aan geld gesproken: dat klimaatfonds van 35 miljard euro moet ook weg. Nederland zal de uitstoot van broeikasgassen moeten terugdringen, al was het maar omdat onder het Europese ETS-systeem in elk land een grens aan die uitstoot wordt gesteld, die elk jaar lager wordt. Maar dat moet niet op de manier van het pakket van 28 miljard euro dat klimaatminister Rob Jetten vlak voor het vallen van het kabinet naar de Kamer stuurde. In die hutspot van maatregelen was elke ratio wat betreft kosteneffectiviteit zoek. Wat wil je, als je naar hartelust kunt putten uit een stuwmeer van 35 miljard euro.

Bouw een 1,5 gigawatt EPS-kerncentrale

Eén voorbeeld: in dat pakket zat ruim een half miljard euro aan subsidie op de aanschaf van tweedehands elektrische auto's. Ingeboekte CO₂-besparing: 0,4 megaton (boterzacht, maar *soit*). Kosten per uitgespaarde ton CO₂: minstens 1300 euro. Momenteel kost een ton CO₂-uitstoot in het ETS-systeem ongeveer 100 euro. Bovendien draagt die occasionsubsidie precies niets bij aan het structureel verduurzamen van onze energieproductie.

Als je daarentegen een paar miljard euro investeert in het kick-starten en faciliteren van de bouw van een 1,5 gigawatt EPS-kerncentrale (die daarna zichzelf terugverdient met het verkopen van stroom op de vrije markt), dan voorkomt dat over diens hele levensduur, tot eind deze eeuw, honderden megatonnen CO₂-uitstoot, voor een paar tientjes per ton. Maar Jettens pakket was vooral bedoeld voor de bühne: om te kunnen zeggen dat Nederland klimaatkoploper is – een obsessie van D66, ook op nog een stuk of tien andere dossiers.

Natuurlijk is het verre van simpel om een optimaal verduurzaamd energiesysteem voor Nederland te ontwerpen, en die pretentie moet een regeerakkoord dus niet hebben. Als maar een paar principes voorop staan: kappen met de koplopermanie; doen wat Europees afgesproken is, maar niet meer dan dat; kosteneffectiviteit geeft de doorslag; alleen subsidie als dat onze energievoorziening structureel verduurzaamt. Dus met name: geen subsidie meer voor biomassa, voor tweedehands elektrische auto's en voor kansloze waterstofauto's.

Koplopers zijn doodlopers

Geachte informateur, in uw kringen is het gebruikelijk om zulke vergaderestafettes af te ronden met een lijvig rapport. Daar wordt dan vaak een guitige titel voor verzonnen, want de ambtelijke boog kan niet altijd gespannen zijn, nietwaar? Bij deze, met vriendelijke groet, twee suggesties voor de titel van uw eindrapport:

Koplopers zijn doodlopers.

Het deugen ligt aan duigen.

PS Gebruikt u al ChatGPT? Dat scheelt bakken tijd bij het produceren van al die nota's en concept-akkoorden in de informatiefase. Tip: vergeet niet om er zelf nog even naar te kijken voor het de deur uitgaat. Want we willen niet opnieuw zo'n gênant 'functie elders'-momentje, toch?

Wetenschapsjournalist [Arnout Jaspers](#) schreef [De Stikstoffuik](#), het boek dat ontleedt hoe Nederland in de handen van activistische ecologen raakte en zichzelf zo als enige land ter wereld een 'stikstofcrisis' bezorgde. Jaspers publiceert iedere zaterdag zijn column in Wynia's Week.

Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillig betaalde abonnementen van de lezers, kijkers en luisteraars. Doet u al mee? Doneren aan Wynia's Week kan [HIER](#). Hartelijk dank!